

рішення та діяльність у цілому мають ґрунтуватися на використанні суб'єктом керування відповідних знань, набутого досвіду та бути об'єктивно раціональними, сприяти виконанню завдань, покладених як на відповідальну особу управління, так і на Національну поліцію України загалом відповідно до чинного законодавства.

1. Бандурка О. М., Безпалова О. І., Джафарова О. В. та ін. Управління органами Національної поліції України : підруч. / за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; передм. В. В. Сокурєнка ; МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Стильна типографія, 2017. 580 с.

2. Кравченко І. С. Основи управління в Національній поліції : навч. посібник. Дніпро : Видавєць Біла К.О., 2020. 212 с.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/441-442

Артем ПЛАХОТНИЙ

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ПОВЕРХНЕВОЇ ПЕРЕВІРКИ ТРАНСПОРТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Головним завданням держави у зміцненні законності та правопорядку є передбачення профілактики правопорушень. Особливу важливість набувають заходи, спрямовані на збереження життя цивільних осіб, включаючи тих, що перебувають на територіях, де тривають активні бойові дії. Нагадуємо, що з 24 лютого 2022 р. на всій території України був оголошений воєнний стан, що надає ряд повноважень певним посадовим особам для вжиття необхідних заходів, спрямованих на запобігання правопорушенням. Серед таких заходів особливе значення має поверхнева перевірка речей або транспортних засобів.

Підготовка працівників Національної поліції України в тактиці та спеціальних методах є обов'язковим елементом для забезпечення ефективності роботи правоохоронних органів в умовах сучасних загроз. Згідно з аналізом, проведеним Міністерством внутрішніх справ України, така підготовка вважається важливою для забезпечення оперативно-тактичних операцій поліцейських та дозволяє їм успішно протистояти сучасним формам злочинності. В рамках національної програми реформування поліції тактична підготовка спрямована на підвищення рівня професійної майстерності поліцейських та їхньої здатності ефективно реагувати на складні та небезпечні ситуації [1].

В умовах воєнного стану застосування поверхневої перевірки стає особливо важливим, оскільки цей поліцейський захід дозволяє виявляти кримінальні правопорушення та осіб, винних у їх скоєнні, які безпосередньо пов'язані з військовими діями в Україні. Це стосується насамперед:

1) осіб, які є представниками іноземних військових формувань, «колаборантів» або тих, які вчиняють військові злочини.

2) перевезення (перенесення) речей, обіг яких заборонений, а також використання речей або транспортних засобів як знарядь для скоєння правопорушень та інших подібних випадків [2].

Варто зазначити, що під час проведення поверхневої перевірки транспортного засобу уповноважена особа має право вимагати від водія відкрити кришку багажника або двері салону, тоді як водій повинен самостійно показати зміст особистих речей або вміст транспортного засобу. Як правильно підкреслюють В. Приходько та М. Александров, на блокпосту можуть провести перевірку телефону, фотоапарата, відеокамери на предмет зйомки заборонених об'єктів. При встановленні факту зйомки ці предмети можуть бути конфісковані. Умови воєнного стану тимчасово забороняють використання відеореєстраторів автомобілістами на дорогах [3, с. 109].

У випадку виявлення будь-яких слідів порушення права під час поверхневої перевірки поліцейський забезпечує їх збереження та проводить огляд відповідно до вимог

ст. 237 Кримінального процесуального кодексу України. Згідно з цими нормами огляд може здійснити виключно слідчий або прокурор. Іншими словами, поліцейський, який не є слідчим, не може самостійно вилучати речі, що включають об'єкти підвищеної небезпеки, наприклад, вибухові матеріали, які становлять загрозу як для нього, так і для інших осіб. Отже, у таких обставинах неочевидно, в який спосіб поліцейський повинен проводити огляд та забезпечувати збереження будь-яких слідів правопорушення [4].

Отже, поверхнева перевірка речей/транспортних засобів є лише одним з численних превентивних заходів, які застосовують правоохоронці та інші уповноважені особи для запобігання будь-якій неправомірній поведінці, а тим паче правопорушенням чи злочинам. Важливо зазначити, що в умовах дії правового режиму воєнного стану спостерігаються випадки недобросовісного застосування превентивних заходів, включаючи поверхневу перевірку речей/транспортних засобів. Досить часто громадяни посилаються на те, що під час застосування цього заходу в поліцейських чи інших уповноважених осіб відсутні будь-які законні підстави.

1. Литвин О. М., Плахотний А. П. Тактико-спеціальна підготовка працівників національної поліції України. *Modern problems of science, education and society : The 5 th International scientific and practical conference* (Kyiv, July 17-19, 2023). Kyiv, Ukraine, 2023. P. 754..

2. Мельник Т. М. Поверхнева перевірка речі або транспортного засобу в умовах дії правового режиму воєнного стану. *Наукові заходи Юридичного факультету Західноукраїнського національного університету*. 2023. С. 281–283. (дата звернення: 25.02.2024).

3. Приходько В., Александров М. Особливості адміністративно-правової профілактики дорожньо-транспортних пригод в умовах воєнного стану. *Юридичний вісник*. 2022. № 3. С. 106–113. URL : http://yurvisnyk.in.ua/v3_2022/3_2022.pdf#page=106.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

УДК 351.74+343.542

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/442-444

Наталія ТОЛОШНА

науковий співробітник
наукової лабораторії соціологічних
та кримінально-правових досліджень
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЩОДО ПРОТИДІЇ ВЧИНЕННЮ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК, ЯК ЗАПОРУКА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Адміністративне право сприймає боротьбу з правопорушеннями у сфері громадського порядку та безпеки як складну, багатовірівневу систему заходів, що включає у себе різні суб'єкти, об'єкти та заходи. Працівники підрозділів поліції мають визначені повноваження щодо проведення адміністративно-правової профілактики порушень у цій сфері.

Національна поліція України, як один з основних суб'єктів профілактики правопорушень, зосереджується на превентивній діяльності, спрямованій на попередження вчинення правопорушень та виявлення їхніх причин та умов. Вона використовує свої повноваження, спрямовані на забезпечення громадського порядку та безпеки, згідно із законом [1].

Громадська безпека та порядок охоплюють захист найважливіших інтересів, прав і свобод людини та громадянина. Це пріоритетне завдання правоохоронних органів, органів безпеки та інших державних та недержавних структур, які спільно здійснюють заходи забезпечення громадської безпеки та порядку [2].

Деякі адміністративісти вважають, що громадський порядок – це складна категорія, що визначається системою ідеологічних відносин у суспільстві. Інші вчені підкреслюють, що громадський порядок – це стан організованості та правомірності суспільних відносин, що базуються на нормах права та неюридичних правилах комунікації.